

Jedinstveni programski dokument za razdoblje 2025. – 2027.

Sažetak

Jedinstveni programski dokument poslovni je plan Agencije. Njime se raspoloživa sredstva usmjeravaju na prioritete politika, pri čemu se zadržava predanost dugoročnijim ciljevima. Jedinstvenim programskim dokumentom utvrđuju se naši višegodišnji ciljevi za razdoblje 2025. – 2027. koji se odnose na zadaće i odgovornosti navedene u [Uredbi o Agenciji Europske unije za azil](#), na kojoj se temelji naš mandat. Na temelju sedam dugoročnijih ciljeva u godišnjem programu rada za 2025. utvrđuju se godišnji ciljevi i ciljne vrijednosti za 15 aktivnosti te se u skladu s time dodjeljuju sredstva.

Kontekst misije EUAA-a

Promičemo usklađeni pristup međunarodnoj zaštiti kojim se u potpunosti poštuju temeljna prava tražitelja azila. Naša je misija podržati provedbu zajedničkog europskog sustava azila (CEAS), pravnog i političkog okvira osmišljenog kako bi se osigurali dosljedni i jedinstveni standardi za pojedince koji traže međunarodnu zaštitu diljem EU-a.

Konkretnije, činimo sljedeće:

- koordiniramo i jačamo praktičnu **suradnju** i **razmjenu** informacija o azilu i prihvatu među državama članicama
- promičemo pravo Unije i visoke operativne **standarde** u području azila i prihvata
- osiguravamo **konvergenciju** postupaka međunarodne zaštite, uvjeta prihvata i procjene potreba za zaštitom u cijeloj Uniji
- **pratimo** primjenu prava i standarda Europske unije
- pružamo operativnu i tehničku **pomoć državama članicama**
- pružamo podršku državama članicama u provedbi programa **preseljenja i humanitarnog prihvata**
- pružamo **osposobljavanje** za naše stručnjake i dužnosnike država članica
- osiguravamo **izgradnju kapaciteta** za partnerske treće zemlje.

Od 2022. naš je [mandat](#) revidiran i ojačan kako bi se poboljšali izgledi za zajedničku politiku azila u Europi. Donošenjem posljednjih tekstova koji su dio pakta o migracijama i azilu (dalje u tekstu „pakt”) 2024. naše su se zadaće dodatno proširile. Pakt je skup novih pravila za upravljanje migracijama i reformu zajedničkog europskog sustava azila. U njegovim zakonodavnim instrumentima poziva se na promjene ili inovacije koje zahtijevaju aktivan doprinos EUAA-a. Stoga su naši napori u narednim godinama usmjereni na pružanje usluga i

alata predviđenih u paktu i omogućavanje njegove učinkovite provedbe u državama članicama.

Slika 1. [Zakonodavni instrumenti pakta stupili su na snagu u lipnju 2024.](#)

Konkretno, revidirat ćemo i prilagoditi postojeće smjernice, module osposobljavanja, alate i proizvode o azilu i prijvatu u odnosu na pakt. Preispitat ćemo određene operativne standarde i pokazatelje te razviti nove prema potrebi.

Nove zadaće i aktivnosti koje proizlaze iz pakta znatno utječu na radno opterećenje za razdoblje 2025. – 2027. Očekujemo povećanje od 100 radnih mjesta za ugovorne djelatnike tijekom tog razdoblja kako bi se omogućila provedba pakta.

Istodobno moramo do 2026. postupno ukinuti ukupno 90 kratkoročnih operativnih radnih mjesta koja su odobrena nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu. Stoga naše aktivnosti podliježu redovnom ponovnom određivanju prioriteta, pod vodstvom Upravnog odbora.

Globalna scena neprestano se mijenja, pri čemu „različiti međunarodni akteri preuzimaju nove, često sukobljene uloge”¹ te moramo biti spremni odgovoriti i preraspodijeliti sredstva kada to situacija zahtijeva, primjerice u slučaju novih pritisaka ili izvanrednih situacija.

Akcijski plan za razdoblje 2025. – 2027.

Glavni prioriteti bit će nam priprema za potpunu provedbu pakta od sredine 2026. i provedba našeg [mandata praćenja](#). To podrazumijeva sustavnu procjenu pripravnosti i kapaciteta država članica za upravljanje izazovima u području azila i prijhvata² s pomoću prospektivne, sveobuhvatne i suradničke [metodologije praćenja](#). Tim će se pristupom omogućiti utvrđivanje

¹ [Izvešće o strateškim predviđanjima iz 2023. COM\(2023\)376 final.](#)

² Članak 14. stavak 1. Uredbe o EUAA-u

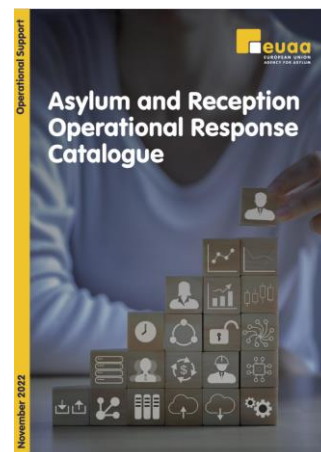
i razmjena dobrih praksi, uz istodobno usmjeravanje na rješavanje nedostataka i budućih izazova. U oba slučaja to zahtijeva kontinuiranu blisku suradnju s Europskom komisijom i državama članicama.

Operativna i tehnička pomoć

Nastavit ćemo pružati operativnu i tehničku pomoć državama članicama kada su njihovi sustavi azila ili prihvata izloženi nerazmjernom pritisku ili su suočeni s nerazmjernim migracijskim izazovima, kao i u pogledu izvršavanja njihovih obveza u okviru zajedničkog europskog sustava azila.

[Katalog operativnih intervencija](#) pomoći će u savjetovanju s državama članicama o operativnoj potpori za njihove sustave azila i prihvata. Naša će se potpora oblikovati na temelju procjena potreba, uzimajući u obzir trendove dolaska i migracijske rute povezane s azilom. Ta će se potpora formalizirati putem [operativnog plana](#) u kojem se navode dogovorene mjere potpore između izvršnog direktora i države članice kojoj je pomoć potrebna.

Slika 2. EUAA-ov katalog operativnog odgovora

Nastavit ćemo jačati naš okvir za operativnu potporu, s naglaskom na daljnjem jačanju pripravnosti, planiranja djelovanja u nepredvidivim situacijama i kapaciteta za brzi odgovor, kao i na poboljšanju raspoređivanja osoblja u operacije na terenu u državama članicama.

Operativne intervencije uključivat će pouzdane ulazne strategije, strategije održivosti i izlazne strategije koje će nam omogućiti da pravodobno odgovorimo, učinkovito podupiremo i održivo ukidamo mjere tamo gdje se smanjio pritisak na nacionalne sustave azila i prihvata.

Savjetovat ćemo se i surađivati s drugim dionicima u pružanju odgovora na nove potrebe i sve nepredviđene događaje u tom području kako bismo osigurali komplementarnost i povećali svoju dodanu vrijednost.

Osim toga, pružat ćemo potporu zemljama EU³ u području preseljenja i humanitarnog prihvata, među ostalim putem prilagođenih mjera potpore.

Znanje o azilu i praćenje zajedničkog europskog sustava azila

Naši proizvodi koje upotrebljavaju nacionalna tijela omogućuju brze, točne i sve usklađenije odluke o međunarodnoj zaštiti te osiguravaju odgovarajuće uvjete prihvata u cijeloj Uniji.

Informacije i smjernice o glavnim zemljama podrijetla tražitelja azila bit će još dostupnije te ćemo ih proširiti i unaprijediti.

³ 27 država članica Europske unije te Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska.

Nastavit ćemo provoditi kvalitativne i kvantitativne **analize** o azilu i prihvatu, pripremati izvješća o **ranom upozorenju i odgovoru i informirati o stanju** u stvarnom vremenu te predviđati situaciju u području azila kako bismo poduprli države članice u donošenju odluka. Pristup našem analitičkom portfelju dodatno će se poboljšati putem internetskih portala i baza podataka. Godišnje [izvješće o azilu](#), od 2025. u znatno jednostavnijem i analitički detaljnijem formatu nego prethodnih godina, pruža sveobuhvatnu i kvalitativnu analizu stanja azila u EU-u.

Kako bismo potaknuli konvergenciju, nastavit ćemo omogućavati suradnju i razmjenu informacija među stručnjacima, civilnim društvom te članovima sudova i pravnim stručnjacima, s naglaskom na zajedničkim smjernicama, najboljim praksama i rješenjima, osiguravajući sudjelovanje u zemljama EU+. I dalje ćemo poboljšavati upotrebljivost naših praktičnih vodiča i alata te ih prilagođavati u skladu sa zahtjevima pakta.

Počevši od 2025. provest ćemo EUAA-ov mehanizam za praćenje s pomoću dviju pilot-vježbi. Mehanizmom će se nadzirati operativna i tehnička primjena zajedničkog europskog sustava azila u državama članicama najmanje jednom svakih pet godina. Osim toga, tijekom tog razdoblja provest ćemo barem jedan tematski postupak praćenja usmjeren na posebne ili tematske aspekte zajedničkog sustava azila u svim državama članicama. Mehanizam je usmjeren na postojeće i buduće izazove s ciljem poboljšanja sveukupnog funkcioniranja sustava azila i prihvata.

Osposobljavanje i profesionalni razvoj

Kako bismo osigurali da osoblje koje radi u području azila i prihvata razumije i učinkovito primjenjuje relevantne standarde i dobre prakse, nastavljamo jačati svoje aktivnosti osposobljavanja i izgradnje kapaciteta za potporu nacionalnim tijelima.

Nastavit ćemo utvrđivati potrebe za osposobljavanjem i provoditi aktivnosti osposobljavanja, među ostalim kao dio operativnih planova potpisanih s onim državama članicama koje su izložene nerazmjernom pritisku. Radit ćemo na poboljšanju suradnje i razmjena informacija s državama članicama u području osposobljavanja i profesionalnog razvoja. Nastavit ćemo i osposobljavati službenike i graditi kapacitete izvan Europe. Potpora osposobljavanju u partnerskim trećim zemljama u skladu je s našom [strategijom vanjske suradnje](#). Naše [godišnje izvješće o osposobljavanju](#) ponovno će sadržavati sveobuhvatne ažurirane informacije o ishodima ostvarenima svake godine, uključujući u 2025. i kasnije.

Suočavamo se s važnom zadaćom usklađivanja različitih modula europskog programa osposobljavanja u području azila sa zakonodavnim instrumentima pakta i pružanja

Slika 3. EUAA-ovo Izvješće o azilu 2024.

Slika 4. EUAA-ovo godišnje izvješće o osposobljavanju za 2023.

usavršavanja za stručnjake. Stoga ćemo raditi na osmišljavanju, razvoju i provedbi ažuriranog europskog programa osposobljavanja u području azila, primjenjujući postupni pristup kojim se prednost daje najhitnijim potrebama za osposobljavanjem nacionalnih tijela država članica. Pritom ćemo dodatno surađivati s ključnim dionicima s ciljem daljnjeg jačanja zajednice prakse za službenike i instruktore u području azila i prihvata.

Moduli su osmišljeni u suradnji s nacionalnim tijelima i usmjereni su na već utvrđene potrebe, a njihova integracija u nacionalne programe osposobljavanja i dalje je prioritet. Nastojat ćemo osigurati da većina zemalja EU+ i dalje upotrebljava module programa osposobljavanja za osposobljavanje nacionalnih službenika.

Radi bolje informiranosti i veće održivosti u području osposobljavanja radit ćemo na proširenju skupine kvalificiranih **instruktora** u nacionalnim upravama.

Kako bi se dodatno poduprlo postizanje konvergencije među državama članicama u provedbi zajedničkog europskog sustava azila, **Akademija EUAA-a** imat će ključnu ulogu, kao akreditirani pružatelj daljnjeg i visokog obrazovanja, s naglaskom na pružanju visokokvalitetnog osposobljavanja i proširenju ponude osposobljavanja, uz dodjelu kvalifikacija priznatih u EU-u i izvan njega.

Nadalje, u skladu s našom [strategijom osposobljavanja i učenja](#) i vodeći se povratnim informacijama naših korisnika, nastavit ćemo poboljšavati iskustvo osposobljavanja i učenja integracijom inovativnih tehnologija i pristupa podučavanju.

Horizontalne aktivnosti

Za Agenciju će i dalje biti prioritet snažni sustavi upravljanja, kvalificirana i angažirana radna snaga, otpornost digitalnog sadržaja i poštovanje temeljnih prava u svim njezinim aktivnostima.

Usredotočit ćemo se na usklađivanje s dugoročnim ciljevima održivosti EU-a s naglaskom na okolišnoj dimenziji.

U skladu sa [strategijom vanjske suradnje](#), dodatni su prioriteti razvoj kapaciteta trećih zemalja i poboljšani dvosmjerni dijalog s civilnim društvom.

Slika 5. EUAA-ova strategija vanjske suradnje, 2023.

